

GLÓWNE KIERUNKI PRACY SOCJALNEJ Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ: ICH TREŚĆ I RODZAJE

W artykule naukowym omawiane są podstawowe kierunki pracy socjalnej z dziećmi z niepełnosprawnością, ich treść, forma, jak również zidentyfikowano perspektywy wdrożenia metod innowacyjnych w pracy pracownika socjalnego z określoną grupą dzieci.

Słowa kluczowe: praca socjalna, dzieci z niepełnosprawnością, kierunki, treść, forma, metody innowacyjne, pracownik socjalny.

THE MAIN DIRECTIONS OF SOCIAL WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITIES: CONTENT AND FORM

In the scientific article analyzes the main directions of social work with children with disabilities: content and form analysis of prospects for the development of innovative methods in the work of a social worker with a certain category of children.

Key words: social work, children with disabilities, directions, content, forms, innovative methods, and a social worker.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ: ЇХ ЗМІСТ ТА ФОРМИ

У науковій статті проаналізовані основні напрями соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями: їх зміст та форми та визначено перспективи впровадження інноваційних методик у роботі соціального працівника із визначеною категорією дітей.

Ключові слова: соціальна робота, діти з обмеженими можливостями, напрями, зміст, форми, інноваційні методики, соціальний працівник.

S. Cherneta docent
katedry pedagogiki socjalnej
oraz pedagogiki
szkoły wyższej
Wschodnioeuropejskiego
Narodowego Uniwersytetu
im. Lesi Ukrainki
doktor nauk
pedagogicznych,
docent
(m. Łuck, Ukraina)

N. Pilyuk
kandydat katedry
pedagogiki socjalnej oraz
pedagogiki szkoły wyższej
Wschodnioeuropejski
Narodowego Uniwersytetu
im. Lesi Ukrainki
(m. Łuck, Ukraina)

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні проблема соціального захисту з дітей з обмеженими можливостями займає одне з пріоритетних місць як в Україні, так і за кордоном, та розглядається, як проблема національного значення. Оскільки у часи інтенсивного та бурхливого розвитку інформаційного суспільства перед дітьми з обмеженими можливостями та їх батьками постає безліч проблем фізіологічного, психологічного, економічного, соціального характеру, які полягають у соціальній, психологічній, територіальній та матеріальній залежності дітей з обмеженими можливостями від батьків та опікунів, а також у тому, що при народженні дитини з обмеженими можливостями родина або розпадається, або занедбує таких дітей, або надмірно опікає дитину, не даючи їй можливості розвиватися; здійснюється слабка професійна підготовка дітей даної категорії; відчуваються труднощі при пересуванні по місту, що призводить до ізоляції; відсутнє повноцінне правове забезпечення дітей з обмеженими можливостями; сформований негативізм у суспільства по відношенню до дітей з обмеженими можливостями.

Аналіз досліджень проблеми. Аналіз соціальної проблеми інвалідизації в цілому, а також організації соціальної роботи з дітьми-інвалідами зокрема здійснюється в площині соціологічних конвенцій (К. Девісом, Р.Мертоном та Т.Парсонсом), які розглядали проблему інвалідності дітей як специфічного соціального стану індивіда, соціальної реабілітації, соціальної інтеграції, соціальної політики держави відносно дітей-інвалідів, на базі чого і формуються сучасні засади організації соціальної роботи. І саме в рамках даного підходу було розроблено поняття «діти з обмеженими можливостями» як синонім до поняття «діти-інваліди» [8].

Крім того наукова розробка даної теми висвітлена в працях Л.І. Акатової, О.В. Безпалько, А.Й. Капської, Л.Т. Тюплі, І.Б. Іванової, М.П. Лукашевича, І.Т. Миговича, О.І. Карякіна та інших, які за основу соціальної роботи з дітьми-інвалідами беруть реабілітаційний процес.

Для осмислення проблеми аналізу інвалідності у дітей як соціального феномену важливо залишається сутність соціальної норми, яку вивчали Е. Дюркгейм, М.Вебер, Р.Мертон, П.Бергер, П.Бурдьє та інші.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Організація соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями полягає в устаткованому розумінні, що діяльність центрів соціальної допомоги та реабілітації дітей з обмеженими можливостями та соціальних працівників має відбуватися на основі медичної моделі інвалідності. Але виходячи з цієї моделі інвалідність розглядається як недуг, хвороба, патологія, що є неприпустимим при роботі з дитиною, оскільки дана модель ослабляє соціальну позицію дитини, що має інвалідність, відособлює його від «нормального» дитячого суспільства.

Тому основні засади організації соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями мають формуватися на основі організації центрів та програм реабілітації, з використанням не тільки медичної моделі, а й соціальної, політико-правової моделей, а також моделі культурного плюралізму, на яких базується теоретична та практична діяльність соціального працівника.

Оскільки загальновідомим є той факт, що рівень цивілізованості суспільства багато в чому визначається ставленням цього суспільства до маргінальної групи населення, зокрема до дітей-інвалідів, їхніх сімей тощо. В умовах економічної нестабільності, кризового стану практично всіх складових гуманітарної сфери, на початковому етапі правової стабілізації діти-інваліди виявилися найбільш незахищеною категорією населення. І відповідно соціальна робота з даною категорією потребує подальшої організації з урахуванням усіх специфічних особливостей дітей з обмеженими можливостями та співпраці з ними.

Сьогодні інвалідність у дітей визначається вченими як стійка соціальна дезадаптація, зумовлена хронічними захворюваннями чи патологічними станами, що різко

обмежує можливість включення дитини в адекватні до її віку виховні і педагогічні процеси, у зв'язку з чим вона постійно потребує догляду та допомоги. Це значне обмеження життєдіяльності, що призводить до соціальної дезадаптації внаслідок порушень розвитку росту дитини, здібностей до самообслуговування, пересування, орієнтації, контролю за своєю поведінкою, навчання, спілкування, трудової діяльності у майбутньому.

Капська А.Й. розробила ряд принципів і закономірностей соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями, в основу яких покладено процес реабілітації та визначила дві головні мети організації такої роботи: 1) забезпечення соціального, економічного, інтелектуального і фізичного розвитку дитини, яка має відхилення за допомогою організації соціальної, матеріальної та медичної підтримки; 2) попередження виникнення вторинних дефектів у дітей-інвалідів [6].

Правові засади щодо задоволення особливих потреб дітей з обмеженими фізичними та психічними можливостями у соціальному захисті, навчанні, лікуванні, соціальній опіці та громадській діяльності відображені у Законах України: «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про освіту», «Про пенсійне забезпечення»,

«Про державну допомогу сім'ям з дітьми», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», в Основах законодавства України про охорону здоров'я [3, 4].

Виходячи з мети соціальної політики України, провідним завданням організації соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями є створення рівних можливостей. Однак реалії сьогодення вказують на суперечності, оскільки створення рівних можливостей в умовах дискримінаційного законодавства, недоступного державного архітектурного середовища і консервативної по відношенню до дітей-інвалідів суспільної свідомості неможливо. Рівні можливості в свою чергу передбачають організацію процесу, завдяки якому такі загальні системи суспільства, як фізичне і культурне середовище, житлові умови і транспорт, соціальні служби і служби охорони здоров'я, доступ до освіти і праці, культурного і соціального життя, стають доступними для всіх [1]. Другою, але не менш важливою групою завдань тут можна вважати навчання та освіта дітей-інвалідів та батьків вмінням і навичкам незалежного життя.

Керівними принципами організації соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями при створенні рівних можливостей та навчання [2] є: життя у своїх общинах і ведення, за необхідної підтримки, звичайний спосіб життя; активна участь в усіх сферах життя суспільства; отримання необхідної допомоги в рамках звичайних систем освіти, охорони здоров'я, соціальних служб тощо; участь в загальному соціальному й економічному розвитку суспільства, а їх потреби повинні враховуватися у національному плані розвитку.

Керуючись принципами системного підходу, викладене вище дозволяє виокремити основні напрями соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями, які виділяються відповідно до поставлених завдань, моделей організації соціальної роботи та політики держави.

Важливими напрямами організації соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями є:

- соціальний захист дітей-інвалідів;
- реалізація права дітей-інвалідів на освіту;
- соціальна реабілітація.

Соціальний захист дітей з обмеженими можливостями розглядається як система гарантованих засобів, спрямованих на створення умов, що зможуть забезпечити дітям-інвалідам рівні з іншими дітьми можливості участі усіх сферах суспільного життя. А сферу соціального захисту складають медико-соціальні заходи, реабілітація, організація забезпечення їх життєдіяльності і здійснюються у залежності від характеру та

ступеня потреби дитини-інваліда у тих чи інших видах соціального захисту [5].

Сучасний соціальний захист дітей з обмеженими можливостями з боку держави полягає у наданні грошової допомоги, засобів пересування, протезування, орієнтації та сприйняття інформації, пристосованого житла, у встановленні опіки або стороннього догляду, а також пристосуванні забудови населених пунктів, громадського транспорту, засобів комунікації зв'язку до особливостей інвалідів. Крім того в Законі України «Про державну соціальну допомогу дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства» встановлюються права і гарантії дітей і батьків на отримання пенсій і соціальних допомог [3].

На даному етапі розвитку нашої країни Міністерство праці і соціальної політики активно бере участь організації напряму соціального захисту дітей-інвалідів. Основними напрямками діяльності якого є розробка соціальної політики та проектів нормативно-законодавчих актів щодо організації соціального захисту дітей-інвалідів, розробка цільових програм, забезпечення спеціальними засобами пересування, забезпечення дітей з обмеженими можливостями засобами протезування і індивідуальними механічними та електрифікованими засобами пересування і реабілітації, забезпечення дітей-інвалідів санаторно-курортним лікуванням, упровадження нових методів лікування, навчання дітей-інвалідів, координація діяльності органів соціального захисту населення з питань соціальної політики, надання методичної та практичної допомоги, а також контролю за наданням пільг дітям та їх сім'ям, передбачених чинним законодавством [2].

Окремої уваги потребує напрям організації соціальної роботи з реалізації права дитини-інваліда на освіту. Так, в Законі «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» держава гарантує інвалідам дошкільне виховання, здобуття освіти на рівні, що відповідає їхнім здібностям і можливостям. Професійна підготовка або перепідготовка здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для подальшої трудової діяльності, допускається застосування альтернативних форм навчання [6]. На думку, І.Я. Юрківа, держава повинна визначити принцип рівних можливостей щодо початкової, середньої та вищої освіти для дітей-інвалідів у інтегрованому оточенні. Вона повинні забезпечити, щоб освіта інвалідів була інтегральною частиною навчальної системи. Тут організація соціальної роботи має базуватися на досвіді країн, які йдуть від окремої освіти дітей зі специфічними потребами до їх повної інтеграції в загальну систему освіти [9]. В даному напрямі позитивним вбачається запровадження та популяризація інклюзивної освіти, яка вимагає належного законодавчого, матеріально-технічного та кадрового забезпечення.

Соціальна реабілітація дитини з обмеженими можливостями як напрям соціальної роботи, розглядається як комплекс заходів, спрямованих на відтворення порушених чи втрачених дитиною суспільних зв'язків та відносин. Метою соціальної реабілітації є відновлення соціального статусу дитини, забезпечення соціальної адаптації у суспільстві, досягнення певної соціальної незалежності.

Неодмінною умовою соціальної реабілітації є культурна самоактуалізація особистості, її активна робота над своєю соціальною досконалістю. Якими б сприятливими не були умови реабілітації, її результати залежать від активності самої особистості.

Соціальна реабілітація дітей з функціональними обмеженнями – це складний процес, що потребує переорієнтації, і насамперед – унапрямі розробки методології і методики соціально-педагогічної та психологічної моделі соціальної роботи. Специфіка такого підходу викликає необхідність суттєвих змін у ставленні до дітей-інвалідів, які потребують не тільки матеріальної, фінансової, гуманітарної підтримки і заходів реабілітації (медичної, професійної, соціально-побутової), а й належних умов для актуалізації своїх здібностей, розвитку особистих якостей і потреб у соціальному, моральному і духовному самовдосконаленні [1].

Сутність соціально-педагогічної реабілітації полягає у створенні таких умов для

саморозвитку людини, в результаті яких виробляється активна життєва позиція особистості. Слід враховувати, що напрями організації соціальної роботи стосуються не лише дитини з обмеженими можливостями, а й усього його соціального оточення, оскільки особливе значення для таких дітей має норма, яка стверджує, що за наявності фізичних чи розумових обмежень людина повинна жити в своїй родині або з прийомними батьками та брати участь у житті суспільства.

Місію посередника між державою та дітьми з обмеженими можливостями щодо забезпечення рівних можливостей бере на себе соціальний працівник, який має знаходитись у постійному пошуку ефективних форм, методів, напрямів соціальної роботи з даною категорією дітей, що вимагає від нього певних особистісних та професійних якостей. Робота з дітьми та підлітками з обмеженими можливостями вимагає від кожного, хто обрав цю професію, цілковитої самовіддачі, безмежної любові, поваги і віри у можливість дитини, що здається безнадійним, глибоких професійно-теоретичних і практичних знань.

Залежно від рівня обмеження дитячої життєдіяльності соціальний працівник повинен застосовувати форми та методи соціальної роботи з ними. Серед найбільш дієвих слід виокремити: інтерактивний театр, рольові ігри, тренінги, казкотерапію, відеолекторії та ін.

Висновок. Враховуючи пріоритети сучасної соціальної політики української держави слід наголосити на тому, що система соціальної роботи з дітьми з обмеженими можливостями базується на: вивченні соціально-психологічного стану дитини з обмеженою дієздатністю; побутовій реабілітації дітей-інвалідів (навчання елементам асоціального поведінки та норм елементарної поведінки в різних мікросоціумах); організації консультпунктів для родичів дітей-інвалідів з юридичних, правових, психолого-педагогічних та інших питань; розвитку потенційних творчих можливостей дітей-інвалідів; формування якостей особистісної самодіяльності засобами спеціально розроблених психотренінгів та психотренуючих ігор; організації культурно-дозвілєво та освітньої діяльності дітей-інвалідів; координації роботи з різними соціальними інститутами, що опікуються проблемами дітей-інвалідів у суспільстві; здійсненні соціального захисту дітей-інвалідів та їх сімей.

Таким чином, всі ці напрями сьогодні вводяться у повсякденну практичну діяльність з метою соціалізації та інтеграції дитини з обмеженими функціональними можливостями в суспільстві, з метою досягнення оптимального рівня їх життєдіяльності і потенційних здібностей особистості у результаті впливу напрямків соціального захисту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення : навч. посіб. / М. Д. Бойко. – Київ : Атака, 2006. – 380 с.
2. Галузевий стандарт вищої освіти напряму підготовки «Педагогічна освіта» спеціальності «Соціальна педагогіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». – Київ, 2004. – 86 с.
3. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [Електронний ресурс] //Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=875-12>
4. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 30. – С. 142
5. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 2-3. – С. 36.
6. Капська А.Й. Соціальна робота : навчальний посібник / Капська А.Й. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.

7. Теорії і методи соціальної роботи : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – Київ : Акедемвидав, 2005. – 328 с.
8. Тюття Л. Т. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Тюття Л.Т., Іванова І.Б. – Київ : ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.
9. Юрків Я. І. Сутність та специфіка соціально-педагогічної роботи / Я.І. Юрків // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2012. – № 1. – С. 21-28.

THE MAIN DIRECTIONS OF SOCIAL WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITIES: CONTENT AND FORM

S. CHERNETA, N. PYLIUK

Statement of scientific problem and its significance. Today the problem of social protection of children with disabilities is one of priority places in Ukraine and abroad, and is seen as a problem of national importance. Because in times of intense and rapid development of the information society towards children with disabilities and their parents face many problems of physiological, psychological, economic, social nature, which is social, psychological, territorial and material dependence of children with disabilities from parents and guardians, and also that at the birth of a child with a disability or the family breaks up, or cease such children, or overly protective of the child, not giving her the opportunity to develop; is the weak training of children in this category; felt difficulties in getting around the city, which leads to isolation; there is no complete legal support of children with disabilities; the prevailing negativism in the society towards children with disabilities.

The analysis of research problems. The analysis of social problems of disability in General, as well as the organization of social work with children with disabilities in particular is in the plane of the sociological conventions (K. Davis, Merton and T. Parsons), who viewed the problem of disability in children as a specific social status of the individual, social rehabilitation, social integration, social policy of the state towards children with disabilities, on the basis of which formed the modern basis for the organization of social work. And it is in the framework of this approach we developed the concept of "children with disabilities" as a synonym for "children with disabilities" [8].

In addition the scientific elaboration of the topic covered in the writings of L. I. Akatova, V. A. Bepalko, A. Th. Cape, L. T. Tupl, I. Would. Ivanova, M. P. Lukashevich, I. T. Mihovich, A. I. Adams and others that the basis of social work with children with disabilities take rehabilitation process.

For understanding the problems of analysis of disability in children axiale important phenomenon remains the essence of social norms, which was studied by E. Durkheim, M. Weber, Merton, P. Berger, P. Bourdieu, and others.

The main material and justification of the results of the study. Organization of social work with children with disabilities is to include the understanding that the work of centres of social assistance and rehabilitation of children with disabilities and social workers should be based on the medical model of disability. But based on this model, disability is seen as a disease, illness, pathology, which is unacceptable when working with a child, since this model weakens the social position of the child with disabilities, vdisable it from "normal" the childrens society.

Therefore, the basic principles of organization of social work with children with disabilities should be based on organization of centres and rehabilitation programs, using not only medical, but social, political and legal models, as well as models of cultural pluralism, which is based on theoretical and practical activities of the social worker.

As well-known is the fact that the level of civilization of a society is largely determined by the attitude of this society toward marginalized populations, in particular children with disabilities, their families and the like. In the conditions of economic instability, the crisis condition of almost all components of the humanitarian sphere, at the initial stage of the legal stabilization of children

with disabilities were the most unprotected category of population. And accordingly social work with this category requires further organization, taking into account all the specific characteristics of children with disabilities and cooperation with them.

Today, disability in children is defined by scientists as sustainable social maladjustment due to chronic diseases or pathological conditions that severely limits the possibility of inclusion of a child in his age-adequate educational and pedagogical processes, and therefore it needs constant care and assistance. This is a significant restriction of life, leading to social alienation due to infringement of development of a child's growth, abilities to self-service, movement, orientation, control their behavior, learning, communication, work activities in the future.

Cape A. Th. developed a set of principles and regularities of social work with children with disabilities, which are based on the rehabilitation process and has identified two main goals of the organization of this work: 1) ensuring social, economic, intellectual, and physical development of the child who deviates through the organization of social, medical and financial support; 2) preventing the occurrence of secondary defects in children with disabilities [6].

The legal framework regarding the special needs of children with limited physical and mental capacities in social protection, education, treatment, social care and social activities reflected in the Laws of Ukraine "On bases of social protected of invalids in Ukraine", "On education", "On pensions", "On state assistance to families with children", "On promoting social formation and development of youth in Ukraine" Fundamentals of legislation of Ukraine on health care [3, 4].

Given the purpose of social policy of Ukraine, the key tasks of the organization of social work with children with disabilities is equalization of opportunities. However, today's realities indicate contradiction, because the creation of equal opportunities in terms of discriminatory legislation, the state inaccessible architectural environment and conservative in respect of children with disabilities in the public consciousness is impossible. Equal opportunities in turn provide for the organization of the process by which such General systems of society as physical and cultural environment, housing and transport, social services and health services, access to education and work, cultural and social life become available to all [1]. Second but not least important group of tasks here can be considered the training and education of children with disabilities and parents skills and independent living skills.

Guidelines for the conduct of social work with children with disabilities by creating equal opportunities and training [2]: life in their communities and maintain the necessary support, regular lifestyle; active participation in all spheres of life of society; receipt of assistance required in the ordinary systems of education, health, social services, participation in General social and economic development of society, and their needs should be taken into account in the national development plan.

Guided by the principles of the system approach discussed above allows to allocate the basic directions of social work with children with disabilities, which are allocated in accordance with the tasks, the models of organization of social work and policy of the state.

Important directions of social work with children with disabilities:

- social protection of children with disabilities;
- implementation of the right to education of children with disabilities;
- social rehabilitation.

Social protection of children with disabilities is considered as a system of guaranteed funding, aimed at creating the conditions that will be able to provide children with disabilities an equal footing with other children, to participate in all spheres of public life. And in the field of social protection, health and social measures of rehabilitation, organization of their activity and are carried out depending on the nature and extent of needs of disabled child in different types of social protection [5].

Modern social protection of disabled children the government will provide financial aid, transportation, prosthetics, orientation and perception of information, adapted housing, establishing guardianship, or nursing care, as well as the adaptation of human settlements, public

transport, means of communication, when the function is turned off. In addition to the Law of Ukraine "On state social assistance to disabled children and handicapped from childhood" the rights and guarantees of children and parents to receive pensions and social benefits [3].

At this stage of development of our country, the Ministry of labour and social participation participates in the organization of social protection of children with disabilities. The main activities are the development of social policies and drafts of normative-legislative acts on social protection of disabled children, the development of targeted programs, provision of special vehicles, providing special needs children with prosthetics and individual mechanical and electrified vehicles and rehabilitation, providing disabled children with therapeutic treatment, the introduction of new methods of treatment, learning disabled children, coordination of activity of bodies of social protection of the population on social policy, rendering methodical and practical assistance, as well as monitoring the provision of benefits to children and their families, stipulated by the legislation [2].

Special attention should be paid to social work for the realization of the right of a child with disabilities to education. So, the Law "On bases of social protection of invalids in Ukraine" the state guarantees the disabled persons early childhood education, education at the level appropriate to their abilities and capabilities. Training or retraining is carried out taking into account medical indications and contraindications for future work, allows for the use of alternative forms of learning [6]. The idea, I. Ya. Arqiva, the state must establish the principle of equal opportunities for primary, secondary and tertiary education for children with disabilities in an integrated environment. She must ensure that the education of persons with disabilities was an integral part of the educational system. Here, the organization of social work should be based on the experience of countries that go from separate education of children with special needs to integrate them fully into the General education system [9]. In this positive direction seen the introduction and popularization of inclusive education, which requires proper legislative, logistical and staffing.

Social rehabilitation of children with disabilities as the direction social work is seen as complex of the actions directed on reproduction of damaged or lost child social connections and relationships. The purpose of social rehabilitation is the restoration of the social status of the child, providing social adaptation in society, the achievement of a certain social independence.

A precondition for social rehabilitation is the cultural self-actualization of the person, its active work on their social perfection. No matter how favorable the conditions were not rehabilitation, its results depend on the activity of the personality itself.

Social rehabilitation of children with functional limitations is a complex process that requires reorientation, especially on pre-development of methodology and methods of socio-pedagogical and psychological models of social work. The specificity of this approach necessitates significant changes in respect of children with disabilities who are in need of material, financial, humanitarian support and measures of rehabilitation (medical, professional, social), but also the conditions for the actualization of their abilities, the development of personal qualities and needs in the social, moral and spiritual self-improvement [1].

The essence of social and pedagogical rehabilitation is to create conditions for human self-development, which produced active position in life of the individual.

Note that the direction organizations work affect not only the disabled child but also his entire social environment as of special importance for such children is the norm, claiming that if you have physical or mental limitations a person must live in your family or with foster parents and participate in society.

A mediator between the state and children with disabilities for equal opportunities assumes a social worker who needs to be in constant search of effective forms, methods and directions of social work with this category of children, which requires certain personal and professional qualities. Work with children and adolescents with disabilities requires everyone who has chosen this profession, devotion, unconditional love, respect and faith in the possibility of a child that

seems hopeless, deep vocational and theoretical and practical knowledge.

Depending on the level of restrictions child life social worker must apply the forms and methods of social work with them. Among the most effective are: interactive theater, role-playing, trainings, therapy, video lectures, etc.

Conclusion. Given the priorities of modern social policy of the Ukrainian state, it should be emphasized that the system of social work with children with disabilities is based on: the study of social and psychological condition of the child with disabilities; household Republic of children with disabilities (learning the elements and standards samoobslyzhivaniya elementary Povedniki in different mkrescue); organization for consultants rodita of disabled with legal, regulatory, psycho-pedagogical and other issues; development of the potential creative capabilities of children with disabilities; and the development of personal qualities samodelnoe means of specialising psycho and psychotronica games; organization of cultural and educational dozvolio dalnottar with disabilities; coordination of work with various social institutions that deal with the problems of disabled children in society; implemented social protection of children with disabilities and their families.

Thus, all these areas are now being transposed in everyday practical activity with the purpose of socialization and integration of a child with limited functional abilities in society, to achieve their optimal level of functioning and potential abilities of the individual as a result of influence of the areas of social protection.

REFERENCE:

1. Boyko M. D. Pravo sotsialnoho zabezpechennya : navch. posib. / M. D. Boyko. – Kyyiv : Ataka, 2006. – 380 s.
2. Haluzevyy standart vyshchoyi osvity napryamu pidhotovky «Pedahohichna osvita» spetsialnosti «Sotsialna pedahohika» osvitno-kvalifikatsiynoho rivnya «Bakalavr». – Kyyiv, 2004. – 86 s.
3. Zakon Ukrayiny «Pro osnovy sotsialnoyi zakhyschenosti invalidiv v Ukrayini» [Elektronnyy resurs] // Rezhym dostupu : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=875-12>
4. Zakon Ukrayiny «Pro okhoronu dytynstva» // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). – 2001. – # 30. – S. 142
5. Zakon Ukrayiny «Pro reabilitatsiyu invalidiv v Ukrayini» // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). – 2006. – # 2-3. – S. 36.
6. Kapska A.Y. Sotsialna robota : navchalnyy posibnyk / Kapska A.Y. – Kyyiv : Tsentr navchalnoyi literatury, 2005. – 328 s.
7. Teoriya i metody sotsialnoyi roboty : pidruchnyk dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv / za red. T.V. Semyhinoyi, I.I. Myhovycha. – Kyyiv : Akedemvydav, 2005. – 328 s.
8. Tyuptya L. T. Sotsialna robota (teoriya i praktyka) : navch. posib. dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv / Tyuptya L.T., Ivanova I.B. – Kyyiv : VMUROL «Ukrayina», 2004. – 408 s.
9. Yurkiv Ya. I. Sutnist ta spetsyfika sotsialno-pedahohichnoyi roboty / Ya.I. Yurkiv // Sotsialna pedahohika: teoriya ta praktyka. – 2012. – # 1. – S. 21-28.